

EUSKAL OÑIA

VIDA RELIGIOSA

SABADO 13 DE DICIEMBRE

Euskaldonak

Gure Aldundiak atzo artutako erabaki batez, oraindik euskaldun diran uri ta baserriak erdelzaletu ta erdelzun uts bihurtu nai dizkigula esan liteke.

"Euskaltzaleak" bazkunak bere asarrea azaltzea erabaki du. On litzake beraz bazkun onen erri-ordetzariak ere beste onen beste egi-tea. Ta ainbat obe asarre onek euskaldun biotz guziaz gañezka eragin, eta oraindik Euskalerrria EUSKALDUN nai degula inork lausorik ga-be ikusteko eran adierazten badegu.

¡Oroituz Bizkaya'n ain asmo onez sortutako auzo-ikastolak zertarako izan diran! Gure aurka egin nai duanak garbi itz egin dezala.

EUSKO

¿GERTAERA TXIKIAK ALA AUNDIAK?

Panzita'ren eriotza

Irakurle, "Malen" eta "Luixak" idatzit dutenetik ikusiko zenduten zer bait ba-dala, baña, ez dakizute guzia ongi.

Txitxarruak Nekane'renak ziran; Arroxa'rena "Panzita". Arroxa'k beste aizpa ta zuen, Loentxa. Nekane'k zazpi seme-alaba.

"Panzita", katu-zar maltzurra (Loentxa'k ziyonez, "entelejentea") bazkaldondan irteten zan kale-jira egitera.

¡Zenbat gautan eman digu erne-garrizko "kontziertua"! Etzan atsegin izaten, auzoko etzekoandriak su kaldeko leioak ixten zituztenian; ba zekien "Lojazarra"ño etortzen.

Jun dan Ama Birjina Agostoan, egin zun egiteko ederra beretzat. Iku si du, "Loja"ko leio batean egazti eder bat zein arrak jo prexkuran eta... gure "Panzita"k pipia jo dio gaberdian. ¡Ango atsun zalapartak Ama Birjin eguardian!

On egin, nonbait, gure katu-zarri eta berriz badijoa bidea ederki ikasita. ¡Ai, arranoa!, an egon baña zai atsoa... dinbi... danba... ba dizkik beriak eta bi "no kierokoak". "Panzita"ren marraukak!

Naita naiezkoa du beste bide bat ikastea.

Ba-dago nora joko ote dun eta... ia mutitxoak; ikusi dizkik bost txitxarro, Nekane'ren leioan... zart... eta... plast... an dik ontzia lurrean txitxarro ta guzi.

Lau jan ditu, ainbestean; bostgarrenarekin ditugu pestak. Irentzi du bat-batean eta gelditu zaio isatsa aotik kanpora, burua berriz... zeatik... irten da, jarren larría!

—Loentxa, gure katuak zerbait ba dñ, begirayon... ia ito den... —Baña Arroxa, ori esatia... lengo eguneko ollo-lumen bat albaaka bezela artuta muturrian. ¡Ori katu "entelejentea"! "Panzita" gurial (eskuan artuaz).

—Aizan... eta... alaxen den... kendu akion, kendu akion ito baño len.

Arroxak tiraka ta trallaka, ateratzen dio, jene! ura txitxarro puska... kana erdiya bai luzean.

Loentxa'n besotetan "Panzita" gai xoa begiak bixigu ustelaren antzera dituala.

Arroxa estu ta larri ari da, kamañil ura gertutzen; zapi beroak ere ipifi dizka sabelean baña, alperrik

—Aizan, Loentxa, ua azkar albaiteruagana, datorrela lenbaitlen.

—Albaiterua, gure katu "entelejentea"ri...? Ez Arroxa, ez; ezayon Zinkunegi jaunari, datorrela azkar... baña... azkar... azkar... ia il den da... il... den... da...

¡Marraul... ¡"Panzita" gaixoa!

Nekane, Arroxa'n etxean.

—Aspaldiko Arroxa ¿zer berri? ¿Ne garrez...? ¿berri txarren bat...? —¡A Nekane... begira zazu orrera! (Loentxa lertzeke zoriyan dago ne garrez, katu-zarra besotan duela, mai ondoan exerita, mai gañean txi txarroa.)

—¡Atoz Nekane, atoz onea! ¿Ikus ten dezu "Panzita"? kala-txitxa-

rook gaitz egin da, ¡nere katutxo polita!

—Aizan Loentxa, txitxarro au ¿non dik etorri den onera?

—"Panzita" k kalaa eginda. —A ikixki zikiña... lenbizikoakin ito izan baziña...

(Etzazute jakin nai ango ixkanbilla.)

—Arroxa, itxasora bota bearko diñat.

—Ez Loentxa, baratzen bazion orrentzat aña tokiya.

(Nekane'ren umeak daramate katu baratza.)

Zulua gerlu zego; danba... ta, an dek... lur puska bota ta, arrosa eder bat gañean, txitxarro zar bat aldameñan, izki oek gañean:

"Panzita" oker asko egiña, sendi askoren buru mifia, zenbat atsoren makillak zebiltzen katu orren billa. Alperrik aien alegiñak, "Panzita" beti oker billa, ¡A! nolako tripa mifia, noizbait diyo ler egiña, txitxarro jan aundigiya, kok, egin da estariyan, isatsa danka agiriyan, ¡katu-zarraren il-larriya...! Arroxa'k malkoz bi begiak zazpi umeren atsegiña, atso pranoren makillak "Panzita"ren ill obliyan astindu naiyan alegiñak egin dituzte bere billa; zakar karruen txiliñak adierazten il berriya ¡orra, arren pikardiya! zakar karruan ontziya. ¡"Altxola" k zer atsegiña!

L. UXO

Elgoibar

Oporrakid baidoten emen dezute "Maitxo" zerbait esan nairik, eta asketzi irakurle "zeraren" billa izan naiz opor al di ortan ta ez det arkitu, ¡au dek komerle!

SORTZEZ GARBIAREN BEDE-RATZIUURENA. — Bizitza bitan gauza guziari esan genezake eltzen zaiela bere garaia ta amaia, Sortzez Garbiaren bederatziuurenari auxe be ru gertatu zaio.

Ainbat ospetasun aundirekin egiteko, jakin dedanez amabost egun aurretik abesti berriak ikasten jardun dira Maria'ren alabak, ta baita ager tu ere gauza orretan ezitala makalak Asi lenengo egunian eta azkenegia beñi abesti berri ta ederrak abestu dituzte. Perosi'ren abots biko "Ave Maria" ta abots bateko "Tota Pulchra", Prantziskotarren "Tota Pulchra", Arriaga'ren "Ave Maria" ta azkenengo iru egunetan Revanello'ren bost abotsetako "Tota Pulchra" bakarrian Maria'ren alabak betik abestuaz. Abesti aurreng izan da guztie gustatu zitzaiena, bai gizonen abesteko azkatasunagatik eta baita ere neskaten gusto ta abots aingeruz koagatik. Ezin genezake geiago eska tu gure aizpa maiteeri.

Sortzez Garbiaren egunian ikusgarriko jaunartze izandu zan, bedera tziurreundik gora urbildu giñan egun ortan Mai donera guztira.

Arratsaldian ere notintza aundia bildu giñan geure Amaren Sortze Garbia ospatzera: irureundik gora giñan Maria'ren alabak. Guztiz eleiz kizun ederra izan zan, bukatuaz ibil deun eder batekin.

Eskerrak elizkizun oien eratzalle izan diran Apaiz-buru eta Zuzendariei, Aita Arraioz buruñurduñari (ka putxinoari) egin dizkiguzen itzaldi garbi ta onurakorregatik, ta emengo Mariaren alaben buru dan Arriola'tar Petra'ri aifi ederki apaingua idu ki dualako Ama Maria'ren aldere ederra. Baña zeñi txukun eta egoki, ia egun guztietan tankera berezian. Bai ederki zegoala Ama Maria'ren irudi zoragarri ura: zerura begira, bere irriparezko arpegi zoragarriarekin, argiz eta lorez inguratutik. Berari begira jarrita gure aizpatxo abes laria abesten asten ziranean zeruan ote geunden iduritzen zitzaigun. Eskerrak bada zuei-ere ainbeste leñ egin dezutelako, elizkizunak edertzen dituzten abesti oiek ikasi eta abesten saiatu zerutelako. Jarraitu aurrera ere.

BARATZA TXUKUNTZEN. — Len go egun baten ari nintzan nere baratxatxuan lorean arteko belar txarrrak atera ta loretegia pixka bat txukuntzen. Nere pozik aundiena au izaten da, loretegiari ikustalditxo bat egiñaz lore garbi batzuk biltzea, Zeru ko Ama Maria'rentzat.

Bañan egun ortan itun (triste) nen goen, loretxuei begira, ikusiaz aulduaz zijuaztela egunetik egunera Zeruko Ama'rentzat lore politik emanen zituzten landaretxu aiek. ¿Zerk zimeldu ote ditu bada? Gaueko otzaren otzak; ¡ai! albalain banu gordeko nituke nere gelatxuan landaretxu guztiak beste maite aien ondoan.

Ortan oldozten nengoala ikusi nuen txori sail bat uda ta negu ozto ederrez jantzirik egoten dan zuaitz eder batera ezta izkututzen. ¿Zerk bildurtu ote ditu? Begiratzen det alde guztietara, ta nun ikusten dedan goi-goian Arranua edo Zapelaitzaren antzeko bat jira ta bira aize ederrarekin batian. ¡Zaindu bear det bada nun jeisten dan txori txu maite gaixoen etzai maltzur ori! Ta begira-begira nengola jeixten da lurrera ta ez nigandik urrutu da... ¿zer uste dezute zala nik ta txori gaxoak etsaitzat artu genuen ura? ¡Donostin ateratzen dan eguneroko baten zati bat! Erri aundietara ez ezik mendi altuetako baserri bakan zoriñuetara ere eltzen dan EL DIA'ren Euskal Orriaren puska bat. Orta, Zapelaitza Euskal Orri biurtu.

¿Gaurkua ote da? Ez, gaur amabostekua, lengo illaren 26'kua, nik izparringia artu ez nuen egun artakua. Ta antxe zekarren Elgoibar'ko idazki polit bat Ermuñan ostearen gañean idatzita. Ez nuen ondo ulertu, euriak maiztua eta aizeak urratua bai zegoen orritxo maite ura.

¿Nortzuk Zeruko Amari era ontan maitetasuna agertzen diotena? Galde egiten zenuen Arrateko Amaren irudi arrek zeuzkan loretxu aiek ikusita. Neronek ere galdera ori egin izan det beñi baño egiogotan, bañan ezteñ inoiz ere jakin. ¿Ikusi al zenun Arrate bezperan zelan apaingua egon zan Zeruko Amaren irudi ura? Egun artan banijuan goiztar gogo-eginkizunetara, ta urrutitik oroituz nintzan irudiaren aurrean argi pirtuak zeudela; ta jendea atzera aurrera zebillen bera ikusten. Neronek ere ikusi bear det ba esanaz urreratu nintzan, da aldare polit bat egiñik zegoen, argiak pirtuta lore ontzi bi lore politekin, gurutze bat oñetan oial zapiaren gañean, burestun zillar koloreko bat buruan da ikurriñ txuri urdin bat aldameñan. Egun artan etzan beste gauzik entzuten: ¿Nork apaingua ote du irudi ori? ¿Zeñi ote da gauze lan ortan ibilli dana? ¿Zeñi ote da Arrate'ko Amari jaiera on oridiona?

Etzuen inork jakin aurra nor zanikan, Zeruko amak daki bakar-bakarrikan. ¡Ordainduko du ondo bere tronutikan!

MAITXO

Noiz ta zergatik

Tagore'ren olerki batetik.

Nere semetxo: Margo asko dun Jostallu polit

Alaiak zuri ekartzian, Nik ulertzen det, Bai zergatikan Diran ainbeste

Margo, zeru ta lurrian, Eta loreak Nola aldatze, Diran ainbeste Margo polit ugarian.

... ..

Zu jolasteko Jostalluak ekartzian.

—Ene semetxo! Zu dantzateko Nik abestutzen Jarduten oi detanian, Izartzen diot Nola eresi Xamurrak diran Entzuten ostro artian, Eta zergatik

Santos de hoy
Ss. Lucia, vg., Eustracio, Auxencio, Eugenio, Mardario, Orestes, Antioico, mártires; Audberto, ob.; Otilia, vg.

Santos de mañana
III DOMINGO DE ADVIENTO
Ss. Nicasio, ob., Eutropia, vg., Herón, Arsenio, Isidoro mártires.

SANTA LUCIA, VIRGEN Y MARTIR
Santa Lucia nació en Sicilia de una familia noble, hacia el fin de siglo III. Habiéndose desprendido de todos bienes, en favor de los pobres, conformenos lo aconseja el Evangelio, cuando ya nada tenia que dar, entregóse a sí misma a Jesucristo.

Mientras las vírgenes necias se des-cuidaron de proveer sus lámparas del "aceite de la alegría" de que nos habla el "introito", Lucia, cuyo nombre significa luz, esto es con el alma pro- vista de la gracia, esperando así la llegada de su esposo.

Santa Lucia habia contestado al Juez que "los corazones puros son templos del Espíritu Santo", y este mismo Espíritu, simbolizado asimis- mo por el "aceite de la alegría", se- gún lo significan las ceremonias del jueves Santo, fué quien suavizó y fortaleció su alma de tan maravillosa manera que la santa resistió a sus verdugos hasta la muerte antes que perder el tesoro de su virginidad.

Bien merece, pues, que su nombre figure en el Canon de la Misa y que sea repetido todos los días por miles de sacerdotes que dan gloria a Dios por su causa.

Con la lámpara encendida en la mano, esto es, con el alma en estado de gracia, aguardemos durante el Ad- viento al Divino Esposo, que no tar- dará en presentarse.

EN EL CARMEN

Mañana, segundo domingo del mes, celebrará la V. O. T. del Carmen sus cultos mensuales en la forma si- guiente:

Por la mañana, a las siete y me- dia, misa de Comunión general con acompañamiento de órgano. A las diez, solemne misa cantada.

Por la tarde, a las seis y media, exposición de S. D. M., Santo Rosa- rio, ejercicio de San José y bendi- ción con el Santísimo Sacramento.

Las personas que gusten pertenecer a la Cofradía del Santo Patriarca podrán ingresar en ella a continua- ción de la función de la tarde.

JUVENTUD PARROQUIAL DE SAN IGNACIO

Habiendo fallecido el insigne pro- tector de esta asociación D. Florenti- no Azqueta (q. e. p. d.), se ruega a to- dos los afiliados eleven al Cielo fer- vorosas oraciones por el eterno des- canso de su alma y acudan a los fu- nerales que tendrán lugar esta ma- ñana a las once en la Iglesia Parro- quial.

Itxas bagaren Abots taldea Lur barruraño sartzen dan. ... .. Zu dantzateko Nik abesten detanian.

Zure eskutxoak, Ene semetxo, Gozoz betetzen Alai jardun naizenian, Nik ulertzen det Zergatik lorak ezti gozoa Gordetzen du, barrenian, Ta zergatikan Zugaitz ederrak Ale ugariaz Urtero betetzen diran.

... .. Zure eskutxoak Gozoz bete diranian.

—Ene semetxo! Lotan zaudela Ixil ixilik, Zure arpegia Muxuka dabiltenian, Izartzen diot Zeruko argia Egun sentian Zein alaiarri izaten dan.

Eta udarako Itxas aizea Zer atsegiña Arkitzen dan gorputzian ... .. Zure arpegia Muxuka dabiltenian.

J. ZUBIMENDI

Mañana, segundo domingo del mes, la cofradía de Nuestra Señora de Aranzazu celebrará su función mensual con los cultos siguientes:

Por la mañana a las ocho misa de comunión general con motetes.

Por la tarde a las seis y media Ex- posición de Su Divina Majestad, San- to Rosario, plática, y Reserva.

Después de la misa se impondrá las insignias a los nuevos cofrades.

La Misa y Comunión de ese día se aplicarán por el alma de la socia difunta Bárbara Gasin (q. e. p. d.)

PARROQUIA DE SANTA MARIA

El Centro del Apostolado de la Oración y Comunión Reparadoras, canónicamente establecida en esta pa- rroquia, celebrará el segundo domini- go del mes los cultos siguientes:

Por la mañana, misa de comunión general a las siete y media, apli- cándose a las intenciones de este Centro.

A las seis y media de la tarde, fun- ción reparadora coincidiendo con el Solemne Triduo que se está celebra- do en honor de la Concepción Im- aculada de María, ocupando la sagra- da Cátedra, el R. P. Gómez F. C. M.

Después de la reserva del Santísi- mo Sacramento se dará a adorar la reliquia de Santa Margarita María de Alacoque y se impondrá el esca- pulario del Corazón de Jesús a las nuevas socias del Apostolado.

Se recomienda encarecidamente a las socias del Apostolado, que acudan con escapulario a los dos actos.

CULTOS EN SAN IGNACIO

La Cofradía de San José celebrará mañana su culto mensual en esta forma.

La comunión general en la Misa de siete y media. Por la tarde a las siete, el ejercicio mensual, con ser- món y bendición final.

IGLESIA DEL SAGRADO CO- RAZON

El Apostolado de la Oración esta- blecido en esta Iglesia, dedicará ma- ñana al divino Corazón, un día de reparación con los siguientes cultos:

Por la mañana comunión general a las ocho.

Por la tarde, a las seis y media, exposición, rosario, acto de repa- ración, sermón en el que predicará el P. Director del Apostolado, reserva y cánticos.

PENSION CATOLICA

Director: E. COUTURES
Admite jóvenes españoles de 8 a 14 años
PRECIOS MODICOS
Escribir a, 102, Rue de Pessac, BURDEOS

LARIOS, C^o
MALAGA
"PRINCIPE"
3 estrellas
ONACS NON PLUS ULTRA EXTRA
1866 GRAN MARCA
TRIPLE SECO - Exquisito
¡ordenararanja
(Poderoso digestivo)
PONCHE AGUILA - GINEBRA
Representante en esta plaza:
D. Pedro Calzadorla - Principe 31

RADIO MODERNO - Eibar
TELEFONO 234
Las últimas novedades en radio, 20 modelos distintos con los re- cientes adelantos
Demostraciones a domicilio
Escriba o visitenos y ahorrará dinero